

มาตรการในการควบคุม Social Media

โดย ท่านทูต วราวุธ ชูวิรัช

อดีตเอกอัครราชทูตไทยประจำประเทศสหรัฐอเมริกาและอธิบดีกรมการกงสุล

เราจะเห็นว่าหลายประเทศ พยายามคิดค้นหามาตรการที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ แต่นับจนถึงปัจจุบันนี้ก็ยังไม่เห็นกลไกที่มีประสิทธิภาพ ในการที่จะควบคุมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างของประเทศไทยเรา ก็มีองค์กรที่จะรณรงค์ว่าข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ ถ้าต้องการเชื่อว่าเป็นข้อมูลจริง หรือข้อมูลปลอม ข่าวจริงหรือข่าวเท็จ ก็จะมีช่องทางให้ส่งเข้าไปเช็คได้ หรือแม้กระทั่งการรังแกออนไลน์ หรือการบูลลี่ทางสื่อสังคมออนไลน์ เราก็พยายามที่จะมีองค์กรที่เข้าไปช่วยในการให้คำแนะนำ ว่าสิ่งใดบ้างถือว่าเป็นเรื่องของการรังแกกันทางสื่อสังคมออนไลน์ เราควรจะหลีกเลี่ยงหรือพฤติกรรมอย่างไร เพื่อจะได้ไม่เป็นการรังแกทางสังคมออนไลน์ แต่สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เราจะเห็นว่าเป็นมาตรการที่ค่อนข้างจะเป็นการแก้ไขที่ปลายเหตุ แต่อย่างไม่มีมาตรการที่จะป้องกันตั้งแต่ต้นน้ำ.... ผมเองก็คิดข้อเสนอว่า ถ้าหากว่าประเทศใดสามารถคิดหามาตรการควบคุมในลักษณะของต้นน้ำได้ ก็จะมีส่วนช่วยในเรื่องของการสื่อสารออนไลน์ได้เป็นอย่างมาก อย่างเช่น มาตรการคือควบคุมตั้งแต่ต้นน้ำ อาทิ ถ้าคุณต้องการสื่อในวงเล็ก ๆ ในระหว่างเพื่อนฝูงกันเอง คุณมีความคิดเห็นอย่างไร คุณมีความประสงค์อะไร หรือจะล้อเล่นหรือหยอกล้อในหมู่เพื่อนฝูงก็ไม่ใช่ไร อันนั้นเป็นเสรีภาพที่จะทำได้ แต่ในเมื่อคุณต้องการที่จะสื่อออกไปสู่สาธารณะ อันนี้ควรจะมีความมาตรการที่จะกลั่นกรองและป้องกัน ทุกอย่างที่ผมเห็นชัดเจนที่มีการใช้ในประเทศไทยในปัจจุบันก็จะเห็นในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศไทย ที่มีการใช้อยู่ เพราะการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ เพราะการลงทุนมีความเสี่ยงในทุกการลงทุน เพราะฉะนั้นผู้ที่ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ก็ต้องรับรู้ว่ามีความเสี่ยงอย่างไร แต่ว่าคนธรรมดาที่อยากจะลงทุนไม่อาจรู้ได้ว่ามันเสี่ยงขนาดไหนเพราะฉะนั้น ตลาดหลักทรัพย์ก็จะมีแบบประเมินว่าบุคคลธรรมดาอย่างเรา ๆ สามารถรับความเสี่ยงได้ในระดับใด เขาก็จะมีแบบประเมินให้เรียบร้อยว่า ลักษณะของคุณ ลักษณะรายได้ของคุณ คุณสามารถรับความเสี่ยงได้ในระดับใด เงินของคุณสามารถลงทุนได้ในระยะสั้นหรือระยะยาว โดยประเมินจากแบบสอบถามเสร็จแล้วเขาก็จะประเมินออกมาว่าเราสามารถรับความเสี่ยงได้ในระดับใด (จากเต็ม 10)

เมื่อทราบระดับความเสี่ยงของตัวเราแล้ว ในการลงทุนในแต่ละหลักทรัพย์ในแต่ละกองทุนก็จะมี การประเมินความเสี่ยง ว่าหลักทรัพย์ตัวนี้มีความเสี่ยงระดับ 8 นะ 9 นะ กองทุนตัวนี้มีความเสี่ยงระดับ 4 ระดับ 5 เพราะฉะนั้นคุณก็สามารถที่จำแนกระดับความเสี่ยง ที่คุณสามารถลงทุนได้ จากการประเมินที่คุณ ได้รับการประเมินมาแล้วในเบื้องต้น แนนอนกลไกเหล่านี้อาจไม่สามารถป้องกันได้ไหล 100% กลไกอย่างนี้มันจะช่วยกันกรองที่จะทำให้เรารู้ตัวเอง ป้องกันตัวเองในการลงทุน

เพราะฉะนั้นสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เราก็สามารถที่จะนำมาใช้กับสื่อสังคมออนไลน์ได้ เช่น การที่เราจะนำสื่อ ออกสู่สาธารณะ คุณรู้หรือไม่ว่าว่าคุณสามารถเช็คข่าวนี้ได้หรือไม่ว่า ข่าวจริงหรือข่าวปลอม จะเช็ค อย่างไร เช็คทางไหน อย่างไร โดยปัจจุบันนี้มีข้อเสนอแนะอยู่แล้วว่าที่มาของข้อมูลเหล่านี้ ข้อมูลนี้มาจาก แหล่งไหนมีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด เหล่านี้ก็เป็นสิ่งที่ปัจจุบันก็มีอยู่เพียงแต่ว่าเราไม่ได้เอามา บังคับใช้เป็นเรื่องที่เราจะต้องทำเอง ถ้าเรามีความรับผิดชอบต่อสังคมเราก็จะเช็คเองว่า สื่อนั้นจริงเท็จมาก น้อยเพียงใด ก่อนนำสื่อเหล่านี้สู่สาธารณะ แต่ละคนไม่ได้มีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขนาดนั้น ดังนั้น เราจึงเห็นสังคมในปัจจุบันไม่ใช่เฉพาะเยาวชน แต่ว่าคนทุกระดับชั้น ก็จะมีการแชร์ข้อมูลในลักษณะที่ไม่ จริงออกสู่สาธารณะ แต่หากมีกลไกก่อนที่ข้อมูลจะออกสู่สาธารณะได้ ควรจะมีการตรวจสอบที่ถูกต้อง แนนอน ถ้ามีหน่วยงานที่ดูแลเรื่องเหล่านี้ถูกต้อง ก็จะมีไค้ดกำกับให้เรียบร้อย ถ้ามีไค้ดกำกับก็สามารถที่จะ แชร์สู่สาธารณะได้ ถ้าเป็นเช่นนั้นแล้วก็จะทำให้ข้อมูลที่ออกสู่สาธารณะนั้น ก็ได้รับการกลั่นกรองไปได้ระดับ หนึ่ง สำหรับผู้ที่จะนำข้อมูลนี้ออกสู่สาธารณะได้ หากผ่านการประเมิน หรือสามารถทำแบบประเมินได้ อย่างสมมุติว่าคะแนนเต็ม 10 ได้สัก 8 หรือ 9 เมื่อผ่าน คุณก็สามารถที่จะนำข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ออกสู่ สาธารณะได้ เพราะคุณมีองค์ความรู้ ที่จะสามารถทำให้ข้อมูลถูกต้องเป็นจริงก่อนออกสู่สาธารณะได้

ถ้าหากว่าคุณไม่ผ่านการประเมินเหล่านี้ ก็เท่ากับว่าคุณไม่มีวุฒิภาวะ หรือความรู้ความสามารถมากเพียงพอที่จะมีความรับผิดชอบต่อสังคม.... แนนอนกลไกเหล่านี้ไม่สามารถที่จะปกป้อง หรือป้องกันผู้ที่มีความ ตั้งใจจะสื่อข่าวปลอมออกไปได้ เขาอาจจะประเมินแล้วผ่านการประเมินในระดับ 9 หรือ 10 แต่พอถึงเวลา แล้วเขาก็ยังไปสร้างข่าวปลอมขึ้นมา แต่ถ้าหากว่าเรามีกลไกที่จะพิจารณารับรองว่า ข่าวขึ้นนี้อยู่บน พื้นฐานของข้อเท็จจริงหรือเปล่า และอนุมัติโดยมี Code กำกับ ถ้าเรามีกลไกแบบนี้มันก็จะช่วยให้สังคมได้ เยอะขึ้นทั้งเรื่องเศรษฐกิจ เรื่องของสุขภาพ เรื่องของการเมืองการปกครอง เพราะว่าถ้าหากกรณีอย่าง สมมุติยกตัวอย่างเช่น คุณอยากจะโพสต์ในเรื่องของยาแก้โรคต่าง ๆ ก่อนจะโพสต์ถ้ากลไกมีการบล็อกอยู่

คุณจะต้องส่งไปที่หน่วยงานให้ตรวจว่า ข้อมูลที่คุณให้อยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงหรือเปล่า ถ้ามีหน่วยงานหรือมีนักวิชาการที่จะให้การรับรอง ว่าข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้มีประโยชน์ต่อสาธารณะ และให้ Code เพื่อให้สามารถโพสต์ได้ คุณก็จะสามารถจะโพสต์ออกไปได้ คนแชร์ก็สามารถที่จะแชร์ออกไปได้ เมื่อเป็นอย่างนี้มันก็จะช่วยในเรื่องของการป้องกันเบื้องต้น คือการกลั่นกรองข้อมูล เช่นเรื่องแชร์ลูกโซ่ เรื่องของการลงทุนก่อนที่คุณจะชักชวนใคร ถ้าข้อมูลเหล่านี้ผ่านกลไกการคัดกรองก่อน หรือกลไกตรวจสอบก่อน เมื่อเห็นแล้วว่าลักษณะแบบนี้เป็นแชร์ลูกโซ่ ไม่สามารถที่จะปล่อยปละละเลยให้ออกสู่สาธารณะได้ก็ห้ามตั้งแต่ต้นทาง ในเมื่อไม่มี Code กำกับก็ไม่สามารถที่จะแชร์เข้าไปสู่สาธารณะได้ เมื่อเป็นอย่างนี้แล้วก็เป็นเรื่องที่คุณสามารถทำกันในหมู่เพื่อนฝูงกันเอง ความเสียหายเกิดขึ้นในหมู่เพื่อนฝูงญาติพี่น้องกันเอง ก็ไม่เป็นไรเพราะคุณรับรู้กันเองในวงนั้น แต่อย่าให้ออกสู่สาธารณะได้ และเกิดผลกระทบเป็นวงกว้าง

หรือการชักชวนที่ก่อให้เกิดการประท้วงลงถนน ถ้าหากว่าคำชักชวนดังกล่าวผ่านการกลั่นกรองแล้วว่าเป็นการชักชวนในลักษณะไม่เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศ คุณก็ไม่อนุมัติ Code กำกับ เหล่านั้นไม่ให้ออกสู่สาธารณะได้ เหตุการณ์ร้ายแรงต่าง ๆ ก็จะไม่เกิดขึ้น นี่เป็นเพียงข้อเสนอ... แต่ในทางปฏิบัติคงเป็นเรื่องยากเหมือนกันที่จะบังคับให้สื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ยอมรับหลักการหรือกติกาเหล่านี้ เพราะว่าการที่จะบังคับให้สื่อสังคมออนไลน์ ที่มีองค์กรต่างประเทศเป็นเจ้าของ และให้มาทำตามกฎหมายภายในประเทศนั้น ๆ เป็นเรื่องที่ยากมาก แต่ถ้าเรามีกฎหมายที่กำหนดอย่างชัดเจน ผมเชื่อว่าน่าจะทำได้ เพราะว่าอันนี้เป็นสิ่งซึ่งโลกอนาคตน่าจะจำเป็นต้องมี และต้องทำ หวังว่าข้อคิดเห็นเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ไม่มากนักน้อย.... อย่างน้อยอาจจะเริ่มต้นในกรอบสังคมเล็ก ๆ ในหมู่ของโรงเรียน ถ้าเป็นไปได้โรงเรียนมีกติกาแบบนี้มีกลไกปฏิบัติ อย่างเช่น นักเรียนทุกคนถ้าใครอยากสื่อออกสู่สาธารณะว่าคุณผ่านกลไกต่าง ๆ เหล่านี้หรือไม่ ว่าคุณสามารถจะเช็คข้อมูลต่าง ๆ ว่าเป็นข้อมูลจริงเท็จอย่างไร ที่สำคัญคือการให้ความรู้ต่าง ๆ แก่เด็กว่า เขาจะสามารถไปหาข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ได้อย่างไร เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของสิ่งที่โพสต์ หรือจะแชร์ต่อไป และที่สุดแล้วให้เขาสำนึกว่าสิ่งเหล่านี้มีผลกระทบกับสังคม หากสื่อต่าง ๆ เหล่านี้ ออกไปสู่สังคมซึ่งจะมีผลกระทบต่อตัวเขาเองและต่อสังคมของเขาอย่างมากมาย